

Esther van Fenema

Liever een tientje naar Oxfam Novib dan echte naastenliefde bedrijven

MATS VAN SOOLINGEN

Erbarmen

Een paar weken geleden was het weer zover: twee ic-artsen van het Rotterdamse Maasstad Ziekenhuis werden op non-actief gezet omdat er door ruzie geen samenwerking meer mogelijk was. Dergelijke berichten verschijnen met de regelmaat van de klok en meestal zijn er 'al langer bestaande spanningen' en 'heeft de patiëntveiligheid geen gevaar gelopen'.

Je vraagt je af hoe zulke ordinaire conflicten nog mogelijk zijn in een tijd waar dure organisatiedeskundigen over elkaar heen buitelen om mensen te leren hoe ze moeten samenwerken en waarbij het woord 'verbinding' tot de standaarduitrusting behoort. Claudia de Breij werd de hemel in geprezen omdat ze met haar oudejaarsconferentie 'verbinding' wist te leggen en dat is tegenwoordig per definitie al goed. Ik durf te wedden dat bijna alle Nederlandse leidinggevendenden in hun nieuwjaarstoespraak het v-woord hebben gebruikt, hopen op een extra oxytocine-*burst* bij de medewerkers en een fijne snoezelsfeer voor komend jaar. Ondanks een overmaat aan spiegelneuronen voel ik bedroevend weinig resoneren bij het woord 'verbinden' en associeer ik het vooral met de opengehaalde knieën van mijn kinderen waar een pleister op moet.

Iemand noemde het excessief gebruik van deze abstracte concepten, die niemand precies kan omschrijven, en waar iedereen het zonder morren mee eens is, 'jeuktaal'. Ik ben benieuwd hoeveel geld het Maasstad Ziekenhuis heeft gestoken in een of ander jeukbureau om de samenwerking volgens de hipste technieken te optimaliseren tegen een uurloon van driemaal de balkenendenorm. Jeuktaal vervangt sluipenderwijs onze christelijke nor-

men en waarden, waarin opoffering een belangrijke kernwaarde is. Niet voor niets is Pasen, de kruisdood van Christus als offer voor onze zonden, het enige originele christelijke feest. Kerstmis is van oorsprong heidens en hebben we gecamoufleerd met een christelijk sausje, een verdwaalde herder en wat dennengroen. Helaas en ten onrechte zijn in de loop van de tijd veel authentieke christelijke concepten, zoals jezelf wegcijferen, loyaal zijn of de ander een keer de eer gunnen, op zolder beland of worden weggevoerd als verschaalde spruitjeslucht.

Nog zo'n begrip uit lang vervlogen tijden: toewijding. Echte toewijding impliceert dat je misschien niet altijd volgens de cao op tijd naar huis kunt omdat die patiënt in crisis alleen jou vertrouwt en op je rekt. De moderne variant heet patiëntveiligheid en dat kunnen we allemaal! Protocol volgen, de juiste vinkjes zetten, klaar, geen centje pijn en je hebt het toch netjes gedaan. We creëren moderne aflaten waardoor we zelf niet meer in de benen hoeven te komen en geen echte offers meer hoeven te brengen. Liever een tientje per jaar naar Oxfam Novib overmaken dan echte naastenliefde bedrijven die ons daadwerkelijk tijd en moeite kost.

Ik prakkekeer weleens hoe we de jonge dokters deze essentiële kernwaarden kunnen meegeven in plaats van de zoveelste standaardcompetentie.

Ik weet wél dat ik zelf als coassistent het allermeeeste heb geleerd van dokter H., die na werktijd regelde dat zijn patiënte, een zangeres met gemetastaseerd ovariumcarcinoom, nog eenmaal de Matteïspassie kon luisteren voordat ze overleed. 'Erbarme dich, mein Gott', zong ze zachtjes mee. ■